

Proměny Dialogu kultur

Královéhradecká konference zaměřená na vzájemné působení kultur a jazyků se zvláštním zřetelem na kulturu a jazyky slovanského areálu *Dialog kultur* zažila netradiční ročník a připravila půdu pro vznik tradic nových. Co se však nezměnilo, je výčet spoluorganizátorů, jimiž byly Slavistická společnost Franka Wollmana na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně zastoupená prof. I. Pospíšilem a Česká asociace rusistů s předsedou Mgr. J. Klapkou.

První *Dialog kultur* byl uspořádán v listopadu roku 2001. Se čtvrtým ročníkem se namísto podzimního ustanovil termín lednový, ovšem od letošního roku se konference stala součástí programu Pedagogických dní na PdF UHK, a tudíž se i napříště bude odehrávat na konci března. S tím souvisí i další změna: *Dialog kultur* by se měl stát událostí každoroční – stále však v režimu dvoudenního setkání.

Vzhledem k předchozímu pandemickému odkládání termínu konference nebylo v tomto případě ponecháno nic náhodě, a celé setkání tak proběhlo v hybridním režimu. Zatímco v literárněvědné sekci zvolila většina vystupujících možnost fyzické účasti, lingvodidaktická i jazykovědná sekce proběhly téměř výhradně s hosty přítomnými virtuálně. Lze předpokládat, že tento přístup k prezenční i distanční participaci na programu konference se udrží i do příštích ročníků.

Poprvé od lednového jmenování emeritním profesorem Univerzity Hradec Králové se takto v nové roli zúčastnil a úvodní řeč pronesl zakladatel konference *Dialog kultur* prof. Oldřich Richterek. Hosty konference přivítala dr. Jana Kostincová za pořádající Katedru ruského jazyka a literatury, za organizační výbor dr. Jindřich Kesner a za vedení Pedagogické fakulty proděkanka pro vědu, výzkum a umění dr. Nella Mlsová.

Specifický byl jedenáctý ročník konference také v tom, že literárněvědná sekce měla výjimečně osobní rozměr, neboť velká část příspěvků a vystoupení přímo či nepřímo směřovala k životnímu jubileu prof. Pospíšila,

dlouholetého spoluorganizátora *Dialogu kultur*. Kulatý stůl nazvaný *Srovnávací a žánrové pojetí světové literatury (komparatistika a genologie)* přinesl nejen vystoupení přímo založená na odborných zájmech jubilanta, ale také témata při výběru volněji inspirovaná.

Na úvod kulatého stolu moderovaného prof. Milošem Zelenkou vystoupil Ivo Pospíšil s příspěvkem *Mezi vzpourou a útěchou*. Následován byl prof. Josefem Dohnalem (*Kronikální prostorová pulzace jako inspirace pro studium jiných žánrů*) a svým příspěvkem *K niektorým podobám súčasného ruského románu v slovenskom kultúrnom priestore* blok zakončila prof. Mária Kusá.

Také v dalších blocích literárněvědné sekce bylo jednoduché vysledovat stopu prof. Pospíšila. Vystoupení se týkala různých oblastí, jež Ivo Pospíšil rozpracovává i ve svých textech (N. S. Leskov, F. M. Dostojevskij, česko-ruské kulturní kontakty, ruská historie jako literárně zpracované téma, reflexe současného i dřívějšího Ruska a ruské literatury, komparativní pohled na slovanské literatury, teorie literatury).

Nespornou předností *Dialogu kultur XI* byl velkorysý prostor udělený diskuzím, což umožnilo důkladnou reflexi přednesených referátů. V čase na diskuze vyhrazeném byl díky tomu i prostor hledat souvislosti s příspěvky z předchozích bloků i jinak se vyjádřit k tématům blízkým prof. Pospíšilovi, čehož využili též hosté, kteří neplánovali vystoupit s vlastním referátem, ale o možnost pográtulovat tímto způsobem jubilantovi nechtěli přijít (např. doc. Soňa Pašteková, doc. Anna Zelenková, prof. Libor Pavera).

Také jazykovědná sekce byla tematicky zaměřena. Zájemci měli na výběr ze dvou témat: *Cizojazyčné vlivy na slovanské jazyky na různých úrovních jazykového systému* a *Srovnávací výzkumy v oblasti jazykovědné rusistiky*. Většina příspěvků se soustředila na oblast lexikologie, případně s přesahem do gramatiky nebo kulturologie. Lingvodidaktická sekce se v souladu s názvem tematického bloku zabývala *Moderními tendencemi v didaktice ruského jazyka*.

Kromě domácího pracoviště měla hojně zastoupení především bratislavská Katedra rusistiky a východoeurópských štúdií (FiF UK). Z českých pracovišť představila směřování své aktuální výzkumné činnosti rusistická

a slavistická pracoviště ze Západočeské univerzity, Univerzity Palackého, Ostravské univerzity, Univerzity Karlovy a nepostradatelně také z Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Brno bylo zastoupeno ještě účastnicemi z Univerzity obrany a Centra pro studium demokracie a kultury. Ze zahraničních kolegyň a kolegů se kromě již zmíněné bratislavské prezenční i distanční účasti připojili také zástupci rusistiky trnavské, nitranské a varšavské.

Z organizačních důvodů konference bohužel postrádala klasický kulturní program v podobě studentského divadla v režii doc. Galiny Kosych. Nadcházející *Dialog kultur XII*, který se uskuteční 23.–24. března 2023, by o tuto oblíbenou kratochvíli již přijít neměl.

Jaroslav Sommer